

CSORBA GYŐZŐ
MOZDULATLANSÁG
VERSEK

TARTALOM

KÉT VÉR DALAI
ANTIQUÁRIUMBAN
KÍSÉRTÉS
NÉGY ARCKÉP
ÉJJEL AZ UTCÁN
FÉLÉS ISMERETSÉGTŐL
TÉLEN
EGY BARÁTOMHOZ
HÜLYE
UNALOM
ÖNVIGASZTALÁS
MOZDULATLANSÁG
HÁROM LÁNY
ABLAKON KERESZTÜL
ÉNEK SZENT FERENCHEZ
MEGBÉKÜLÉS
ÉVSZAKOK
ÁRNY ÉS FÉNY
STRANDOLÁS A DUNA MELLETT
EGY GÁZOLÁS HELYE
SÉRTŐDVE
SZÁMŰZÖTT MEZŐK
SZÁRAZSÁGBAN
HALÁLOS CSÖNDBEN
MÁRCIUS
PECHES HALÁSZ ÉNEKE
KIMONDHATATLAN SZENTHÁROMSÁG
NYUGTALAN NAPOK
VÉNLÁNYOK
CIGÁNYDALOK
ARANKA
EGY HALOTT KÖLTŐHÖZ
MISKA BÁCSI
IMPRESSZIÓ
HÉTFŐTŐL VASÁRNAPIG
RÖVID LÉLEKZETRE
A LÉGYNEK IS JOBB...
NIETZSCHE NYELVÉVEL
NAINI IFJÚ VÁGYA
ÁPRILIS
MESE

KÉT VÉR DALAI.

Őseim, vén, izgága nemesek
és törött-kedvű jobbágyok, eremben
széjjel szeretném szűrni kétfelé
véreket: a pezsgőt és a lassút.

Mennyit kígyózott az a két patak,
hány száz és ezer év partszélét mosta,
hányfajta ízt gyűjtött vizébe, míg
találkozván belészakadt szívembe.

A súlyos múlttól szinte roskadok.
Halom titoknak páncélterme lettem,
de, hogy mit őrzök, magam sem tudom,
ám hiszem, hogy majd fölfedezem lassan.

- Zúgnak a szélben hajlongva a fák;
nem szélzúgás az, sokkal mélyebbbről jön:
mit a gyökér a föld alatt kiles,
azt pletykálják el egymásnak a lombok.

- Beszélek sokszor, beszéltet a sors;
nem a sors szóit mondom el: a két vér
ízeit és tapasztalásait
dalolom ki tudatlan-akaratlan.

ANTIQUÁRIUMBAN.

Régi könyvek szakadt táblával,
össze-vissza és sorba rakva;
képek, hegedűk, érmek, pénzek
csöndes, ó-illatú csapatja,

még az ablak is fedve félig.
Belátni a másik szobába
beteg a gazda: vékony testét
régóta őrzi már az ágya.

Őszült anyja fekete hangon
s halkán beszél, hogy meg ne hallja:
„az orvos is lemondott róla,
csak az Isten segíthet rajta”.

Sír és szól a másik fiáról:
az jogász volt - fullad a búban,
szép fiú volt, szép és okos,
de elesett a háborúban.

KÍSÉRTÉS

Kilenc óra körül van. Este.
Most zúgott el a villamos mellettem
üresen. Szele fölseperte
a port és furcsa vágyat keltett bennem.

Egyetlen gyors ugrás elébe,
de hamar vége volna minden bajnak!
Az utca holt, a rendőr lépte
messzebb kopog. A sínek bűgva csálnak.

- Édesanyám mostantájt készül
lefeküdni. Ágya mellett az álom
várja már, hogy felejtetésül
mulatságára tréfákat csináljon.

- Új villamos jön. Futva vágok
előle át a másik utcaszélre.
Mennyi, mennyi szomorúságot
loccsantana a hír anyám szívére!

NÉGY ARCKÉP

TERA.

Széljárta, bujafüvű réten
pipacsvirág volt.
Kamasz szívembe egyszerű szép fénnel
belévilágolt.

MARGIT.

Nyár könnyű lehe volt:
szelidkék, szőke.
Robotos napjaim dohát
frissé szellőzte.

ÉVA.

Január ablakán tél-keze-rajzolta
szeszélyes jégvirág.
Tavaszi nap körme halottra karcolta.

JOLÁN.

Szinpadi háttér volt ő:
állandó, változatlan.
Ma sem tudom még hinni,
hogy itthagyt magamban.

ÉJJEL AZ UTCÁN.

A fák árnyéka meglapul
az aszfalton, s a falra mászik:
a járda ferdén csíkozott.
Ötödik, vagy hatodik házig

láthatni még a csíkokat,
aztán újak vágják keresztbe
kiknek erősebb a színük.
- Kis szellő sincsen eleresztve

csak sarkam hallik, hogy kopog
az utca tüdőbeteg mellén.
A fasor, s a házak sora
zord kísérolként állnak mellém.

Már épp elég álmos vagyok;
későre jár, éjfélén onnan.
Egy nap munkája bizsereg
bágyadt lábomban tört karomban.

- Szellőcske ered valahol,
s az utcán gyáván végigsetten.
A lámpák feje megremeg,
s a sok árnyék szédül ijedten.

FÉLÉS ISMERETSÉGTŐL.

Még csak a neved ismerem. Ibolyka a neved;
Ibolyka... Másképp köd vagy, puha testű:
szabódás nélkül engeded,
hogy önző vágyaim szerint képzeljelek.

Úgy, mint a nyomtatott nagy „I”- t, gondolom alakod,
sugárnak, s mint a hajló „ly”- t a nyelven,
olyan lengőnek. És az „o”- t,
meg „a”- t, mint arcodat példázó alakot.

Egy a neved, s te száz lehetsz: urad vagyok ma még.
Te: holt tükör, ki mintázod a kedvem.
De a Holnap arcodra lép,
megvakít és a dús tükör lesz: szimpla kép.

TÉLEN.

Jó ilyenkor lónak, tehénnek:
szalmás, erős-szagú istállókban
hosszúkat, hosszúkat henyélnek,
mert koravén este s késő reggel
szezónja van. Száz éj nem ér meg
enyéimből olyant csak egyetlen.

Jó ilyenkor lónak, tehénnek:
amik nekem örömet nem hoznak,
titkai a hü anya-télnek,
őket nagyon megvigadoztatják.

EGY BARÁTOMHOZ.

Este találkozunk - mondtam és sűrű ízzel
telt meg e két üres szó minden betűje számból.
Akkor vékony-gyengén éreztem csak, de mégis
dalolt bennem az öröm, mint ezüsttorkú kántor.

Széles férfivállad határát elvesztette
széjjelmosta az alkony, nem láttalak sokáig.
Néhány házzal arrébb, amikor megugattak
a kutyák, nem voltál már, pedig bámultam váltig.

Mégis megnyugodtam: tudtam, hogy szótartó vagy,
s nagyon biztos lépésed hozzám talál még este,
s addig nem fekszem le, míg sápadozó kedvem
ingathatatlan szóid ki nem gyújtják veresre.

Este találkozunk - kimondom sűrű ízzel,
s milyen hiába mondom: nem lesz már közös esténk.
És én mégis mondom, becézem, mint a férfi
a jó leány, ha meghalt, a róla festett festményt...

HÜLYE.

Évei száma huszonhárom.
Ép eszét apja-anyja bűne
rontotta meg. Nem panaszoja,
mert boldog. Fa repülőgéppel
játszik naphosszat öt-hatéves
gyerekek közt.

Karácsony táján
és húsvét táján izgatott, mert
sehogysem tudja kitalálni,
hogyan a Jézuska mit hoz és mit
tojik a nyuszi ajándékba.

UNALOM.

Únottak, fakók a napok, akár az ég őszönte reggel,
amikor folyton csak esik, hogy az ember nézni is restel.

El tudom szépen mondani, hogy mit fogok csinálni holnap,
s hogy mit eszek: a napjaim egyenruhában gyalognak.

Olyanok, mint a katonák: egyenruhában gyalognak.

- A szemem éle elkopik, figyelmem izma nyúttá sorvad.

És szél se jár, hogy függönyét multamnak kissé meglengetné;
nincs két fél, amely összeáll, egész, amely szétválk ketté.

Mint a búzát, a nagy Molnár fölöntött engem a garatra
és órák súrló hengere örli lelkem lustán forogva.

- Papiromon, most, hogy írok, megáll egy csöpp légy s ungorkodva
feni kis első lábait, minthogyha velem csúfolkodna.

ÖNVIGASZTALÁS.

Néha, remegni kezd a lábam
és a szívem és félés-lázak
gyúlnak fejemben. Multkorában
anyám is felkelt egyik éjjel,
s hozzámjött; szörnyű rémet láttam,
s szörnyen nyögtem a rettegésben:

a komoly, bizonyos halálban
feneklenek meg, fulladnak meg
gondolataim.

De már-már van
gyúló erőm, s a száraz-arcú,
de gyermek-szemű Szent szavával
mondom: ne félj, Szamár Testvérem!

MOZDULATLANSÁG

A levegő most megmeredt,
mint a kocsonya, vagy a jég.
Ha kézzel ráznám meg a fát,
se moccantaná levelét.

Hangok, miket a villamos
ver, vagy a döcögő kocsik,
vagy játszó gyermekek hada,
mely számrétűn kiáltozik,

úsznak a csönd-víz tetején,
s bukkannak, buknak, mint a nagy
vizek tetején zuhogó
napban a jókedvű halak.

A levegő most megmeredt;
nem lélekzik a föld, az ég.
Úgy megmeredt a levegő,
mint a kocsonya, vagy a jég.

HÁROM LÁNY.

Lelkembe három lány esett,
mint három grácia.
A vállukon két könnyű szárny:
három galamb a három lány.

Most berzenkednek kényesen,
borzolják tollukat.
A tolluk alja illatágy,
szellőzi testük illatát.

Lelkem, most tudd a tiszteted,
cifrázd föl jól magad,
hogy díszeik, mint hold a nap
fényénél, elromoljanak.

És hunyászkodva, békülön
üljenek benned el,
és testecskejük melegét
szeretgessék át tebeléd.

ABLAKON KERESZTÜL.

Fényes-fehér a víz és tompa-vak
a föld, mert este van s magasan áll a hold.
A fák könnyű feje egészen meghajolt;
őket a szél üli, mint könnyű lovakat.

Valaki az ablak alatt megy el;
meztláb van: dönög a sarka a kövön.
Meglát és fáradtan, szokásból beköszön;
már alig várja, hogy pihenője legyen.

Szemben a korcsma; ott még van világ.
Kocsija kint henyél annak, ki bent iszik.
S a két ló bús szeme révedten messzilát:

óhajtásai hazáig viszik.
És hol egyik, hol másik megrázza nagy fejét:
ezzel csitítja meg álmoságát kicsit.

Dunaszekcső.

ÉNEK SZENT FERENCHEZ.

Szegényke Szent, madarak édes bátyja,
hét száz esztendő rengeteg falán át
szíved a vigaszt hozzám kalapálja.

Halál-néném, mióta fölfedeztem
a rokonságot: áldott egy teremtés.
Öröm bujkál bennem kasul-keresztben.

És kis hugomat, a legyet, se bántom,
ha orrom előtt zürrög mérgesítve,
vagy a fülembe zöng, mint finci kántor.

- Szegényke Szent, madarak édes bátyja,
egy református, kinek nincsen szentje,
járatlan hangon jóságodat áldja.

MEGBÉKÜLÉS.

A napok össze-vissza ráztak,
míg bennük voltam. Mint pénzező gyerek
rázza markában a filléreket.

Én a napokkal harcba szálltam,
de póruljártam: jók voltak a falak
és összetörtem rajtuk magamat.

Kigyógyultam és bölcsőbb lettem:
nem bántom őket és ők sem engemet
és életem most fölöttük lebeg.

S mint hídról a habos folyóra,
nézek le rájuk. Akárhogy zajlanak,
életem örök-nyugalmú marad.

ÉVSZAKOK.

Egyik nap tél van, máskor ősz,
megint tavasz és újra nyár:
én nem nézem a levelet,
vagy a pucér gallyat a fán.

Jönnek-mennek az illatok;
számlálatlan szellő szalad;
váltva járnak a fellegek
a maradandó Kék alatt.

Amilyen emlék visszajön,
elhozza, mikor született:
egyik tavaszt hoz, másik őszt,
másik nyarat, másik telet.

ÁRNY ÉS FÉNY.

Ravataalt láttam: morc a kedvem.

- Szikrázva tündökölt a nap,
száradt a föld és fölszakadt
tüdőm nyomása: énekeltem.

Ravataalt láttam: morc a kedvem.

- Az utca bukfencet vetett
és sorban mind az emberek,
s a villanydrót szólt pengetetlen.

Ravataalt láttam: morc a kedvem.

- Ég volt a föld, föld volt az ég
és együtt egy nagy-nagy fazék
öröm-levessel szájig telten.

Ravataalt láttam: morc a kedvem.

Ablakon át; két gyertyaszál.
állt két felén, két gyertyaszál.

Ravataalt láttam, morc a kedvem.

STRANDOLÁS A DUNA MELLETT.

A nap perzseli homlokom,
hanyatt fekszem a homokon.

A Duna lábújjhegyre állt
és hallhatatlanul oson.

A malmok óriás kerekén
a víz megcsillan; tele fény
csurran le róluk, a lapát
mikor a levegőre ér.

Asszonyok mosnak valahol,
a fájuk monoton dalol,
mint őszi eső csöpögés
a sáros földön monoton.

Pincéből szólít valaki;
kis pléhdarabkák szavai.
A hang fülemnek idegen,
s az értelmét se hallja ki.

Megmérhetetlen magason,
könnyű levegő-fogason
érezem magamat, s a dühös
lángos nap szinte alacsony.

- Néhány lépésre hadsereg
vízcsepp egymáson hentereg;
áldott üdítés mindegyik,
de moccanni is restelek.

EGY GÁZOLÁS HELYE.

Lába és keze mint a szellő,
s finom kis arca is.
Haja hulláma ringó-lengő,
mint víz fölött a levegő nagy-nyári napverőben.

Az utca-kockák szürke képén
(nem látja más, csak ő)
piros-fekete könnyű gyékény:
az utcakőre vér ömölt, ötéves gyermek vére.

Jókedvet rontó éjszakákon,
fényes napok során
mintázódik egy halvány lábnyom
a vér körül, s nem moccan el akármi is riasztja.

Ő strázsál ott, a szellő-gyermek,
rendíthetetlenül:
szétzúzott tagjai heverték
a vér helyén nemrégiben, azok nyomát vigyázza.

SÉRTŐDVE.

Szép út a csöndes út,
hol hús homálya
sűrül a fáknak és
az ostobákba
nem botolunk bele.

Szégyenlem önmagam,
hogyan még itt tartok;
s meglátom, s bánom is,
ha ember-barmok
bőgnek bambán reám.

De jön még más idő
a bölcsességé.
A lelkem változik
mély csöndességgé,
mint a nagy Óceán.

S az ostobák szavát
- színe se rebben,
elnyeli nyomtalan,
mint tiszta tenger
a hullát és dögöt.

SZÁMÚZÓTT MEZŐK.

Megfértek szépen: ők s a házak.
De nincs a házaknak szíve:
kedvük támadt és arrább léptek;
ők meg szaladtak izibe
kifelé a határba.

Emlékeznek még éber ésszel;
különösen tavaszidőn,
mert érzik, hogy a föld más ízű
kóstonlató gyökerükön,
mint régi helyükön volt.

S mert nagy testükkel nem jöhetnek,
hogy feltűnést ne keltsenek,
illatlelküket küldik vissza,
hogy fürge szemmel lesse meg:
mi hír van, s mondja el majd.

- Szállnak a meztelen falaknál
a lelkek és az ablakok
párkányára napot zihálni
kitett virág-kisasszonyok
szaguktól elszédülnek.

SZÁRAZSÁGBAN.

Guggol a krumpli; sárga
soknak a töve: nincs eső.

A kukorica állja,
neki a harmat is elég.

A kukorica állja:
már szépen fölsudárodott;

rejtő sűrűje várja
a libapásztor párokat.

A tök kerekre tárja
termett levél-tenyereit,

s az esőt kunyerálja
s hogy nem jön: el-elfonnyadoz.

Kelkáposzta-palánta
gunnyaszt, be apró még szegény!

Mint anyja-vesztett árva,
olyan nagyon gyámoltalan.

Mint karmesteri pálca,
a magzott hagyma bólogat,

és a kar kiabálja:
esőt, esőt, esőt, esőt!

HALÁLOS CSÖNDBEN.

Testvéreim, anyám alusznak;
én még írok. Víz csepeg a fazékba
a fedőről; pattog a tűz néha.
Béke van: sok bűjtő gond kushad.

Béke van. Az eszembe se jut,
hogyan halottak. Pedig nem is moccannak,
s lám hugom is: lélekzése halkabb
hallásomnál. Bő a mese-kút,

s csordul, csordul szivárvány-vizet.
- Ma beláttam: örülni kell, hogy élünk,
ha az élet kín-sárt gyúr elénk,
akkor is. Ki bús, az ráfizet.

Öröm-mézzel be kell önteni
az epét is és csárdás dallamára
temetni, mert ezerjő, hogy máma
mellénksaptak a sors ölyvei.

MÁRCIUS.

A nap a földet szinte emeli;
mozgósítják rügyeiket a fák.
Párokból áll az egész sétatér;
még a pupos is kihúzza magát,

s teszi a szépet. Él a négy torony
a dóm fölött és egymáshoz hajol:
nő a szerelem, mint a gomba nő,
jókedvet-hűtő fa-arcok alól.

Híg lébe estünk most mindannyian,
s egy óriás a híg lét keveri
és vígan nézi: lábunkat a lé
forgása hogyan szédíti, veri.

Ő is örül és örülünk mi is,
és örömünkre minden szó kevés:
a március pozsgás arcán vagyunk
fülig-érő, hahotás nevetés.

PECHES HALÁSZ ÉNEKE.

Mint nyáron a napfény-poros víz hátán a fehér hasú
halak nagy keccsel ugranak magosra, hogy olcsó-ezüst
sok pénzüket megvillantsák és szisszenések forrnak el
a parton állók szájain, mint tűzön, mit leöntenek
és nyargalászva fut haza pecálóiért négy-öt gyerek,
és áll és vár türelmesen, mikor mozdul zsinegje már,
s hogy hasztalan úsztatja csak horgát, bosszúsan kapja ki,
s a nyélre fölcsavarja és odébbmegy, hogy higassza le dühét:

úgy csillant életem vízén nagynéha csábítón
egy-egy fehérbőrű leány, s én horgot és csaléteket
fogtam hamar, s türelmesen vártam, de mindhiába volt.
- Most horgot és csaléteket elrontok és ronccsá török,
megmorcosítom arcomat, szívem kővé változtatom:
ugráljanak, villódzzanak: halászuk többé nem leszek,
s a szégyent is multam miatt igyekszem elfelejteni.

KIMONDHATATLAN SZENTHÁROMSÁG.

Isten jár bennem, lány jár bennem
és fekete nézésű bánat.
Tollam végéig ki-kifutnak:
örvendek, hogy majd versbe állnak,
de örömöm hiú.

Kínlódok velük, mint a terhes
asszony, kinek már szülni kéne,
de nem sikerül. Isten széles
áldás-palástban jár, s hívére
biztatóan tekint.

Lány szája meleget lehelget,
s tesz keze könnyű puhaságot.
Úgy érzem magam közelében,
mint régi mese-uraságok
bársony-selyem között.

S a bánat, mint a tömjénfelhő,
körülgomolyog puha köddel
és hozzámér és újra fölszáll:
lassú táncot jár körülöttem
látatlan talpain.

S kimondani nem tudom őket,
ezt a furcsa szentháromságot:
elég hálás szót, elég langyost
elég homályost nem találok,
mely ideillene.

NYUGTALAN NAPOK.

Titokkal telnek a napok;
széltől bűg az álló levegő;
korán estül; köd van gyakorta.

Hol az átlátszó nyári nap?
Meghomályosult, mint az ablak
reggelre a testek gőzétől.

Hivatlan-kéretlen kezek
nyúlnak az élet folyásába:
fákat ráznak, madarat űznek.

Majd fejünkre szakad az ég.
Csak a hegyek fejei tartják
pirulva az erőlködéstől.

Kukac furkálja lelkeimet,
nincs egy pillanat nyugovásom:
ősz lett, s belémbújt mint az ördög.

VÉNLÁNYOK.

A hangjuk félős, gyenge,
s a bútorok között, mint fáradt fecske röpköd.
A bútorok között, melyekre
szorgos kezük bőségét rakta
csipkéknek, terítőknek.

A hangjuk félős, gyenge;
halántékuk fölött hajuk fehér-ezüstös,
és bús versenyben vetekedve
panaszkodnak a gyors időre,
s fájlalják fejük, hátuk.

A zöld ernyőjű lámpa
zöld fátlat dob a halk, meztelen levegőre,
s a zúgokba be nem találva
ott ruhátlan sötétséget hagy:
helyét kísérteteknek.

- Kemény férfiszó dobban
és gyermekkacagás pergetett méze csurran;
nem lehet tudni: merről, honnan;
talán a lámpa zöld színéből,
vagy egy sötét sarokból.

S a vénlányok figyelnek:
tággá mered szemük, megáll a tű kezükben
nem-volt férfi és nem-volt gyermek
hancúroznak múlt éveikben,
e nagy, üres szobákban.

CIGÁNYDALOK.

I.

Vízért esengtem,
egyetlen kortyért:
leszítak rútul,
durván kilöktek,
pedig zokogtam...
- Nem kértem semmit
soha azóta:
szeles hegyek közt
rabló vagyok most.

II.

sem a locsogó fénnnyel,
mit önt a pirkadat,
sem bő forrás habjával,
sem a harmat vizével,
sem könnyem záporával
nem moshatom fehérre arcomat.

III.

Láttam egy új akasztófát
szép-finoman megfaragva;
s szólt hozzám az akasztófa:
„Jó cigány, vigyázz magadra!”

IV.

Hideg van, jaj, anyám, nagyon,
mint a kocsonya, reszketek.
- Fiacskám, fogd e madzagot,
kötözd a derekadra jól,
s képzeld, hogy inged van neked.

ARANKA.

Kis húgom, Aranka,
kit bélyegzetten indított el útra
a keserű élet,
s akin a bélyeg
úgy megnőtt, hogy hamar a sírba húzta:
hol vagy te most?

Az agyamon (de nem is ez volt, amikor még éltél:
mondják hét évenként kicserélődik minden
ízünk), agyamon,
mint lepkeszárnyverés-nyom
éreződik könnyű, fehér emlékecskéd.

Csak egy fényképed maradt volna,
most hasztalan beszélnek rólad
öregebbek, kik tisztább szemmel,
megállapodottabban néztek,
nem bírom arcod fölismerni.

Alig-öt éves gyermekfejjel
be igen-igen megsíratlak:
így mesélik és én is élesebben
emlékezem reá. Savója
az akkori megaludt boldogságnak,
ma is ínyemet savanyítja.

Kis fejfádon világoskék sírtábla,
csak a neved volt rajta
fehér betűkkel: Aranka (aranyka).
Ma nincs írás. A tábla tiszta,
foltatlan kék, mint az a nagy kék
derűs időben.
Emléked is ilyen: nincs rajta
folt és írás sincs, nem fontos a neved,
kicsi húgom: élsz, ameddig én élek.

EGY HALOTT KÖLTŐHÖZ.

József Attila emlékének.

Eddig nem szólhattam veled,
mert nem találkoztunk soha,
s nem láttam, csak fényképedet,
s csak verseid sok hús sora
esőzött rá szívemre.

Most többé nincsen akadály;
ha megidézlek, megjelenysz:
tehetőssé tett a halál.
Úgy jártál mint a volt-lelenc,
kit gróf fogad örökbe.

Hát mondd: a vad vasszörnyeteg,
hogyan szétszaggatta húsozat,
mondd: fájt-e úgy mint életed
során akár egy pillanat,
amikor tisztán láttál?

Mondd: úgy-e lelked kacagott,
amikor végre szabadult,
és a sok véres cafatot
vígán otthagytad, mint a mult
évi bőrét a kígyó?

Mondd: úgy-e jobb most: örökös
remegés árnya nem inog
benned belül és öreges
nyugalmad van, mint, ha kifogy
a vihar és mély csönd lesz?

Lám mégis, Költő, szívedet
nagyon sajnálom; igaz az:
hogy a levegő hidegebb,
mióta éber-parazsas
színe-heve megdermedt.

- Sokan talán nem értenek;
én igen: s, ha szólítalak,
bizalmasan megkérdelek:
milyenek arra az utak?
- Igen menős a kedvem.

MISKA BÁCSI.

Bal arcára rásütött a nap
és ragyogott az arca,
ahogy ott ült a kocsi tetején;
jobb arcát meg árnyék takarta.

Befogva két bússzemű tehén
ment komolyan előtte:
hozzávetvén egy diadalkocsit
olyan, mint aszuhoz a lőre.

Szónokolt le róla az erő,
s a nem ingó biztosság.
Szemeim piszkos félénkségüket
csapó tuss-vízében lemosták.

Föltűrt-ingű karján az erek,
mint telt kígyók feküdtek;
munkától laktak jól ilyen nagyon:
jó néhány éve csak azt ettek.

Egyszer-egyszer hátra pislogott:
unokája, a Böske
ült ott. Intő nézéssel, hogy le ne
essen a kocsihoz kötözte.

IMPRESSZIÓ.

Fölsikoltott a villamos; mint égbe
röppent rakéta nyilallott a hangja.
Fönt elpattant, s a meghígult aranyra,
a verőfényre, hulldosott. Nincs mégse

látszatja, mert a Kék és a Szinetlen
feneketlen-mély hegyi tóvá váltak.
Az ablakok, az utcára kitártak
zihálnak: torkuknál a függöny lebben.

Fehér varrású antilop cipődben
úgy jársz, mint, aki vastag matracon jár;
lám: részegítőbb a tavasz a bornál.

Bámullak, s úgy jön, mintha te én volnál,
érzem: a te szíved az én szívemben
van, s az enyém a tiedben pihen benn.

HÉTFŐTŐL VASÁRNAPIG.

Ó józan hétfő,
napok legjózanabbja,
nagyon tiszta és éles
vonalú tájékozló
a vasárnap bozótos,
ködös zeglugaiba
kételkedve nézek vissza.

Mint idegen: kételkedve,
mint, aki sose járt ott.
Nem hihetem, hogy bennem
volt egyszer annyi mámor,
s voltam annyi mámorban,
amennyi ottan szédül.

Hegytetőn állok
és nekiindulok a völgynek;
mindennap egy határhő
s a lejtőn, s minden kőnél
burjánzottabb a fű-fa,
s a levegő mérgesebb.
S lassan a hétfő válik
nem-érthető-furcsává,
s egyre megérthetőbbé
a sok-leplű vasárnap.

És odaérek végre,
s mint aki hazaért, úgy
vetem magam belé a
hivogató és kedves
bozótokba és ködbe.

RÖVID LÉLEKZETRE.

A HATÁRBAN.

Nagy játéktér a tág határ,
de nincs játszó gyerek.
- Mégis van: a szél a búzákon,
lám, végighempereg.

MARGARÉT.

Ni, milyen szép a margarét:
mint egy apróka nap:
közepe sárga, szirmai
vakító sugarak.

MÁRCIUS.

Mint piszkos vízbe mártott,
s most lecsurgatni tartott
ujjak, olyanok még a
vadgesztenye-levélkék.

ÚJHOLD.

Olyan a hold most, mint egy óriás
levágott körme,
s a csillagok, mint csodájára csődült
temérdek törpe.

KÉP SZÜRKÜLETKOR.

Az ég olyan, mint rossz festő tájképén
a tenger: olyan mereven-habos.
És a város sok csúcsával, tornyával,
mint egy szálkásan eltört faderék.

AZ ÁGYAM.

Együtt aludtam benne az apámmal,
s ahogy megnőtt a karom és a lábam;
egyre kiejebb szorítottam belőle,
s most ő a sírban s én - magam az ágyban.

A LÉGYNEK IS JOBB...

A légynek is jobb: államot nem csinál,
hadsereget, sok gyilkoló szerszámot,
társadalmat, s porcellán lábon álló
becsületet, torz filozófiákat.
- Csak zöngeti apró életét
és mossza a szennyből két kezét.

A légynek is jobb: őrlő és perzselő
vágyak nem lopják idejét kurtábbra;
nem kábul a szerelem-pálinkától,
nem akarja, hogy nevét emlegessék.

- Csak zöngeti apró életét
és mossza a szennytől két kezét.

A légynek is jobb: kincset nem tornyosít;
sárga aranyok csöngése idegjén
nem táncol végig bujtó izgatással,
s nem vesz földet, mit belátni se képes.

- Csak zöngeti apró életét
és mossza a szennytől két kezét.

A légynek is jobb: tenyerén támasztva
fejét nem töpreng aggodalmas arccal
halálon, bűnön, s hogy mi lesz ezentúl,
mivé foszlik szét életünk, a gyenge.

- Csak zöngése egyszer elszakad,
lefekszik hanyatt és úgy marad.

NIETZSCHE NYELVÉVEL.

Így szólott Zarathusztra,
így egy vén anyókához:

„Rejtély az asszony, s benne minden
titoknak van egy nyitja-zára:
hogya ölét a násznak ágya
magzattal megtermékenyíti.

Kettőt kíván a talpig férfi:
játékot, s édes veszedelmet.
S az asszonyok azért kedveltek,
mert mind veszedelmes játékszer.

A férfi elmegy, harcol, fárad:
üdülése legyen az asszony,
ha megtér, hogy fölvidulhasson.
- Minden más hiúság, bolondság.

Ímé a férfi boldogsága:
én akarom, ha ezt mondhatja;
s az asszonyé meg: ő akarja:
ímé az asszony boldogsága:

S így szólt a vén anyóka,
így szólt Zarathusztrához:

„Amit mondtál: különös, furcsa,
hálából én is mondok egyet:
a korbácsot el ne feledjed,
mikor asszonnyal akad dolgod!”

NAINI IFJÚ VÁGYA.

Sárgán, akár a harmadnapos holtak
fekszem. Visszaemlékezem még tompán
megölőimre: elmenekült álmok,
s rosszul sikerült valóságok voltak.

Nem sirat senki, aki hús és vér még;
sőt szólnak hozzám, szórakozni hívnak,
enni is adnak, kimossák ruhámat:
éppen úgy bánnak velem, mintha élnék.

De apám, s bátyám (ők már túlra mentek)
egyre vidámabb szemmel nézegetnek,
s én is a szemük bogarát naponta
mély-sötétebbnek látom, s élesebbnek,

Ó, jönne csak az erősszavú Mester,
s szólna hozzám, mint hétalvó lustához
halk dorgálásba bújtatott beszéddel,
mint akkor: Ifjú, néked mondom: kelj fel!

ÁPRILIS.

Bevág a nap jobbról-balról,
felhők szélén híján által;
rügyek szája két pofával
habzsolja a habzó fény-bort.

Malaclopó köpenyébe
rejt most egy égi tolvaj:
vacogó és fázó foggal
rezzennek a rügyek össze.

Szélhámos szél surran arrébb,
hírt súg és a pletykás, nyelvessé
télálló leánder elkezd
susogni, rosszat főzni.

S mintha nagyon nehéz volna,
lám: a köpeny alól újra
kicsúszott a nap és fűjja
önti kedvét le a földre.

Mint akinek váltva: viccet,
s rossz hírt mondanak, az udvar
nevet, majd meg komorultan
hallgat és sötéten pislog.

MESE.

Lent a zátony mélyén
marhát őrözött
borzas-üstökű, vén,
bölcс fűzfák között.
Szépasszonyok táncát
leste a fűvön,
fátyol-ruha lengett
nádszál testükön.
Szöghaja már jócskán
világosodott,
reszketett kezében
tétován a bot.

Hazajött nagyritkán,
s, mint a víz, ha dül,
jött a szó a száján
tündérek felül.
- A gyerek is tudta,
látta a vak is:
szerelmes a vén csont
akárcsak a friss,
feszes-inú fickók,
s kuncogták hevét
mesefolyás közben;
„kevesebb, kerék
forog már fejében”:
nézték el neki.

Egyszer részeg banda
figurázta ki:
epét hányt a bánat
szíve fenekén,
visszament a békés
fák közé szegény.

Valakinek épp a
zátonyon akadt
dolga pár nap múlva,
s széledt barmokat
látott erre-arra,
s az öreg: sehol.
Keresték a népek:
nyoma sem sehol.

Két suhanc beszélte
hónapokra rá:
(fát hordani voltak,
s ott esett alá
fejükre az este
ott, a zátonyon)
váltig álmélkodtak
tündértáncokon,
s istenükre mondták,
ott látták a vént
tengelyül a táncban,
mint növvő legényt.

Aki hiszi, higgye,
én hittet hiszem:
szeretik a Szépek,
ki nekik hiszen,
s ha a mocskos földön
únja már a sárt,
magukhoz fogadják,
mint tündér-királyt.

.oOo.